

10.8.2017

Landlady Oy
Ahteentie 1 C
35300 Orivesi

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA LANDLADY OY:N LEMPÄÄLÄN PITKÄKORVEN KIVIAINESOTTO-HANKKEESEEN

Landlady Oy suunnittelee kalliokiviainesotto-hanketta Lempäälän Hauralan kylän Orimus-tilalle RN:o (418 - 404 - 9 - 0), osoitteessa Orimuksentie 68. Alue sijaitsee noin 1 km Sääksjärven taajamasta. Suunniteltu ottomäärä on enintään 80 000 kiintokuutiometriä (m³) vuodessa. Ottamisalueen pinta-ala on 10,42 hehtaaria ja kokonaisottomäärä 688 000 m³ 10 vuoden aikana. Louhetta murskaustaan enintään 200 000 tonnia vuodessa (t/a) vuodessa. Pintamaata alueella on 70 000 m³. Kyseessä on uusi toiminta tilalla.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Lempäälä kunnan ympäristönsuojelu tiedusteli YVA-menettelyn soveltamistarvetta vireillä olevaan Landlady Oy:n ottohankkeeseen 28.3.2017 Pirkanmaan ELY-keskukselta. Lupa-hakemuksen kuulutusaikana Lempäälän Kuljun Asemakylän omakotiyhdistys teki perustelun kirjallisen aloitteen YVA-menettelyn soveltamisesta 29.3.2017. ELY-keskus ilmoitti hankkeesta vastaavalle asian vireille tulosta 5.4.2017 ja pyysi lisätietoja hankkeesta.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaavalle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi YVA-menettelyn soveltamisesta 19.6.2017. Hankkeesta ilmoitti 21.6.2017, että se ei anna vastinetta asiassa.

Neuvottelut viranomaisten kanssa ja muu käytettävissä oleva aineisto

Pirkanmaan maakuntamuseo, 9.8.2017. Landlady Oy:n maa-ainesottohankkeen alueelta ei tunneta ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Aluetta ei kuitenkaan ole tarkastettu aikaisemmissa arkeologisissa inventoinneissa. Vaikka alueella on kartan perusteella kosteikkoja ja epäotollisia osia, osa maastosta on sen luontoista, että hankkeen johdosta on syytä tehdä arkeologinen inventointi, jossa selvitetään, sijaitseeko hankealueella arkeologisia suojelukohteita.

Pirkanmaan ELY-keskus on saanut Lempäälän kunnalta käyttöönsä muiden viranomaisten ja lisäksi alueen muiden keskeisten toimijoiden lausunnot suunniteltavan hankkeen maa-ainesotto- ja ympäristölupahakemuksesta. Yhteenveto kattaa YVA-lain tarkoittaman riittävän neuvottelun viranomaisten kanssa. Useat viranomaiset ovat lausuneet suunniteltavan hankkeen aiheuttavan haitallisia ympäristövaikutuksia, ja lausutun mukaan vaikutukset ovat tulkittavissa merkittäviksi. Tämän päätöksen liitteessä 1 on yhteenveto kyseisistä lausunnoista.

Landlady Oy:n Lempäälässä kuulutetun lupahakemuksen liitteenä ovat melu- ja luontoselvitys (Vesa Salonen, 2015, täydennys 31.12.2016) sekä arvio hulevesivaikutuksista.

Ympäristöhallinnon paikkatietojärjestelmä. Lempäälän kunnan internetsivut, kaavoitus. Pirkanmaan liiton maakuntakaava 2040 taustaselvitykset.

HANKKEEN TODENNÄKÖISET MERKITTÄVÄT HAITALLISET YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Pirkanmaan ELY-keskus on tarkastellut käytettävissä olevien tietojen perusteella hankkeen todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ja niiden merkittävyyttä suhteessa YVA-lain soveltamisalan tarkoittamaan merkittävyyteen. Todennäköisiä YVA-lain 2 §:ssä määriteltyjä ympäristövaikutuksia on tunnistettu erityisesti YVA-asetuksen 7 § näkökulmista, jotka liittyvät hankkeen ominaisuuksiin, sijaintiin ja ympäristövaikutusten luonteeseen.

Ympäristövaikutukset nykyisen maankäytön kannalta

Suunniteltu Landlady Oy:n hankealue on maakuntakaavan luonnon ydinalueella. Kyseisellä kohdalla MK-alue on suhteellisen kapea muiden toimintojen väliin jäävä verkoston osa, jolla on jo nykyisellään runsaasti retkeilykäyttöä. Alueen avaaminen kiviaineottamistoiminnalle tulisi estämään alueen käytön nykyiseen ja Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 varattuun tarkoitukseen.

Suunniteltava hanke sijoittuisi voimakkaasti kasvavalle Tampereen kaupunkiseudulle. Kasvua ja maankäyttöä on yhteen sovitettu olennaiselta osalta maakuntakaavalla, erityisesti Lempäälän Sääksjärven ja Pirkkalan välisellä alueella, jonne hanketta suunnitellaan.

Pirkanmaan maakuntakaava on tullut Pirkanmaan liiton päätöksellä voimaan 29.5.2017. Maakuntakaava 2040:ssa aluetta koskee merkintä MK, ekosysteemipalveluiden kannalta merkittävä maa- ja metsätalousalue. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat yhtenäiset luonnon ydinalueet tai luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet, joilla on tarvetta retkeilyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa, ja ne tukevat luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä.

Alueen pohjoisreuna rajautuu kokonaisuudessaan nykyiseen sekä uuteen voimalinjaan (z) ja alueen länsipuolella kulkee nykyinen maakaasulinja (k). Alue sijoittuu myös maankäytön kehittämisen kohdealueelle kehitettävässä liikenteellisessä ja logistisessa solmukohtassa (Is2), johon liittyy erityismääräys (em 14). Alueen länsipuolella on varaus uuden järjestyksellisen sijaintivaihtoehdoksi. Maakunnallisesti tärkeä ulkoilureitti Birgitan polku kiertää hankealuetta sen itä- ja pohjoispuolelta.

Landlady Oy:n ja Rudus Oy:n Sääksjärven kuljetusliikenne kohdistuisivat samoille alueille Kannistontien kautta Ruskontielle.

Sääksjärven osayleiskaava on tullut vireille keväällä 2017. Landlady Oy:n alue on toimenpiderajoitusalueella Sääksjärven osayleiskaavaan liittyen.

Suunniteltu hanke aiheuttaa todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia ja yhteisvaikutuksia alueen maankäytölle.

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Monipuoliseen virkistyskäyttöön tarkoitetuilla alueilla ja virkistysreiteillä kulkemisella on tavoite ylläpitää ja edistää ihmisten terveyttä.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 valmistelun taustaselvityksen mukaan maakuntakaavan muut varaukset supistavat voimakkaasti nykyisiä taajamiin kytkeytyviä Sääksjärven alueen virkistysalueita. Toukokuussa hyväksytyyn maakuntakaava 2040:n virkistykseen varatut alueet ovat entistä tärkeämpiä Lempäälän sekä Tampereen ja Pirkkalan taajamiin kytkeytyviä virkistysalueita.

Suunnitellun hankkeen haitalliset todennäköiset ympäristövaikutukset kohdistuvat lisäksi maakunnallisesti tärkeään Birgitan polku -reitistöön ja muuhun paikkaan sidottuun virkistyskäyttöön. Virkistyskäyttö suunnitellun hankkeen läheisyydessä on laajaa.

Hankkeella on todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen. Haitat kohdistuvat laajaan väestömäärään.

Hankkeen kuljetusten haitat ja yhteisvaikutukset ovat todennäköisesti merkittäviä ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia Lempäälän Sääksjärven taajama-asutusta lähellä sijaitsevilla reiteillä. Raskas ajoneuvoliikenne aiheuttaa turvallisuusriskin kevyelle liikenteelle erityisesti koulureitillä.

Kasvillisuus, eliöt, luonnon monimuotoisuus

Suunniteltu hanke sijoittuu voimakkaasti kasvavan Tampereen kaupunkiseudun luonnon ydinalueelle siten, että sillä on todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia ja yhteisvaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja ekologisiin yhteyksiin.

Hertta-eliölajit tietojärjestelmän mukaan hankealueen läheisyyteen sijoittuu kalasääskelle vuonna 2012 rakennettu, säännöllisesti käytössä oleva tekopesä noin 1 kilometrin etäisyydelle. Meluselvityksessä ei ole huomioitu kallion räjäytyksistä tai porauksesta aiheutuvaa impulssimelua eikä hankealueen pohjoispuolelle suunnitellun Rudus Oy:n maa-aineksen ottamisen aiheuttaman yhteismelun vaikutusta.

Kalasääski on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisesti rauhoitettu lintulaji, jonka tahallinen häiritseminen erityisesti lajin lisääntymisaikana on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kielletty.

Ympäristöhallinnon uhanalaisten lajien seurantatietojärjestelmän (Hertta eliölajit) mukaan noin 200 - 300 m ottamisalueen koillispuolella sijoittuu kaksi vaarantuneeeksi luokitellun virnasinisiiven havaintopaikkaa voimajohtoaukean alla oleville niityille. Luontoselvityksen täydennyksessä on arvioitu, että hankealue on pääosin liian karu, jotta siellä kasvaisi perhosen isäntäkasvinaan hyödyntämiä virnakasveja. Luontoselvitysalueen rehevimmissä osissa, erityisesti koilliskärjessä näitä lajeja esitetään kuitenkin kasvavan melko paljon.

Kuiva rinnelehto on luontotyyppinä luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Hakemusasiakirjojen liitteenä kartoissa perusteella kuivan rinnelehdon luontotyyppin tarkempi sijainti ja rajausta ovat epäselviä.

Suunnitellusta hankealueesta 0,9 km päässä koillisessa sijaitsee Perimmäisen luonnon-suojelualue (SL052) ja 2,3 km luoteeseen Pulkajärven Natura 2000 -verkoston alue (F10337002). Natura-arvoihin kohdistuvista yhteisvaikutuksista hankealueen pohjoispuolelle suunnitellun Rudus Oy:n kiviaineksen ottoalueen kanssa ei ole käytettävissä olevia tietoja.

Luontoselvitykseen ja sen täydennykseen sekä muihin luontoarvojen tietoihin liittyy olennaisia epävarmuuksia. Suunnitellun hankkeen todennäköiset merkittävät haitat ja yhteisvaikutukset edellä mainittuihin luontoarvoihin eivät ole poissuljettavissa ottaen käytettävissä olevat tiedot.

Historialliset, kulttuuriset ja arkeologiset alueet

Alueen maastosta osa on sen luontoista, että hankkeen johdosta on syytä tehdä arkeologinen inventointi, jossa selvitetään, sijaitseeko hankealueella arkeologisia suojelukohteita.

Luonnonvarojen käyttö

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 taustaselvityksessä, Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen (POSKI), on selvitetty potentiaalisia kiviainesvarantoja ja näistä kohteita, joissa toiminnasta ei ole arvioitu syntyvän merkittäviä vaikutuksia ympäristöön. Maakuntakaavaan on merkitty selvityksen perusteella runsaasti maakunnan kiviaineshuollon kannalta merkittäviä, tutkittuja maaperän tai kallioperän kiviainesvaroja (EOk). Näiden aluevarausten osalta on sovitettu yhteen muut maankäyttömuodot, mm. ekologisten verkostojen sijainti ja turvaamistavoite.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa on kalliokiviaineksen ottoalueita suunnitellun hankkeen pohjois- ja eteläpuolelle (Näppilä, Lempäälä Sääksjärvi ja Karhumäki). Lisäksi lounaassa on toiminnassa oleva Hämeen Kuljetus Oy:n kiviainesottoalue. Suunnitellulle hankealueelle ei ole voitu osoittaa kiviainesottoa POSKI-selvitysten perusteella.

Pintavedet

Hankkeesta vastaavan arvion mukaan hankealueen hulevedet pidättyisivät ympäröiviin korpipainanteisiin ja osa vesistä johtuisi Kuljun Asemakylän Ahostenjärveen.

RATKAISU

Pirkanmaan ELY-keskus päättää, että Landlady Oy:n Lempäälän hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 4 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädettäviin hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Lain 4 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Arviointimenettelyn tarpeen harkinta tehdään käytettävissä olevan tiedon perusteella eikä siinä voida ennakoida muiden lakien mukaan myöhemmin edellytettäviä selvityksiä eikä mahdollisten hyväksymispäätöksien sisältöä.

Harkittaessa YVA-lain mukaan vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan erityisesti huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä ympäristövaikutusten luonne.

YVA-asetuksen hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä on aina sovellettava kiviainesotto-hankkeeseen, kun otto on vähintään 200 000 irtokuutiota. Suunnitellun hankkeen koko vastaa noin 40 % YVA-asetuksen hankeluettelon hankekoosta.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa on osoitettu varaukset kiviainesluonnonvarojen kestävään käyttöön suunnitellun hankealueen pohjoispuolelle ja eteläpuolelle, mutta ei hankealueelle maakuntakaavan varauksia ei ole voitu osoittaa. Näillä muilla alueilla on hankkeesta vastaavat ja hankeasiat ovat olleet pitkään vireillä. Samanaikaisesti vireillä olevalla kolmella hankkeella on siten todennäköisesti monitahoisia haitallisia yhteisvaikutuksia alueella. Lisäksi hankealueesta lounaaseen on toiminnassa oleva kiviainesottoalue.

Suunniteltu kiviainesotto-hanke estäisi alueen käytön nykyiseen ja Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa varattuun tarkoitukseen. Hankkeen aiheuttamat haitalliset ympäristövaikutukset maankäyttöön ovat todennäköisesti merkittäviä.

Suunnitellun hankkeen aiheuttamat todennäköisesti merkittävät haitalliset ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset kohdistuisivat suureen väestömäärään Tampereen kaupunkiseudun taajamissa ja lisäksi maakunnallisesti. Pirkanmaan maakuntakaava 2040 taustaselvityksen mukaan toukokuussa 2017 voimaan tulleen maakuntakaavan mukainen maankäytön toteutuminen tulisi voimakkaasti supistamaan nykyisiä taajamiin kytkeytyviä virkistysalueita Sääksjärvellä sekä Lempäälän ja Pirkkalan välisellä alueella, koska virkistysaluevarauksia ja muita valtakunnallisesti ja maakunnallisesti tärkeitä kaavavarauksia on maakuntakaavassa yhteen sovitettu kokonaisuutena. Maakuntakaava 2040:n virkistykseen varatut alueet ovat tärkeitä Lempäälän sekä Tampereen ja Pirkkalan taajamiin kytkeytyviä virkistysalueita.

Suunniteltavan hankkeen ihmisiin kohdistuvat merkittävät haitalliset ympäristövaikutukset ovat monitahoisia. Yhteisvaikutukset kohdistuvat laajaan väestömäärään ja sen elinympäristön terveellisyteen ja viihtyvyyteen (melu, ilmanlaatu, lähimaisema, virkistykseen terveyttä edistävä vaikutus, liikenneturvallisuus).

Lisäksi suunnitellulla hankkeella on todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ja yhteisvaikutuksia luonnon ydinalueeseen ja siten ekologiisiin yhteyksiin ja luonnon monimuotoisuuteen Tampereen kaupunkiseudulla ja Pirkanmaalla. Hanke aiheuttaa lisäksi luonnonsuojeluarvoihin todennäköisesti useita merkittäviä haitallisia vaikutuksia, joihin liittyy olennaista epävarmuutta käytettävissä olevilla tiedoilla.

Hankealueen maaston luonteen mukaan alueella voi olla todennäköisesti arkeologisia suojelukohteita. Käytettävissä ei ole viin inventointeja, joiden perusteella merkittävät haitat olisivat mahdollisesti poissuljettavissa.

Suunnittelun hankkeen aiheuttamat suorat ja välilliset todennäköiset merkittävät haitalliset ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset ovat monitahoisia, laaja-alaisia sekä kestoaltaan pitkäaikaisia tai palautumattomia.

Yllä olevan perusteella suunnitellusta Landlady Oy:n hankkeesta aiheutuu ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka kokonaisuutena ovat rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa mainittujen hankkeiden merkittäviin haitallisiin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon todennäköiset muodostuvat yhteisvaikutukset.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994, 67/1999, 458/2006) 4, 6, 19 §
Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 4, 6, 7 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 § 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Yksikön päällikkö

Mari Rajala

Ylitarkastaja

Leena Ivalo

PÄÄTÖS saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaavalle

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Lempäälän virallisilla ilmoitustauluilla. Päätös on nähtävillä Lempäälän kunnan palvelupisteessä, Tampereentie 8, Lempäälä. Kuulutus on lisäksi nähtävissä kunnan sähköisellä ilmoitustaululla, <http://www.lempaala.fi/palvelut/asiointi-ja-neuvonta/ilmoitustaulu/valtion-viranomaisten-kuulutukset/>. Päätös on sähköisesti nähtävillä ympäristöhallinnon Internet-sivuilla <http://www.ymparisto.fi/YVA-paatokset/Pirkanmaa>

TIEDOKSI Lempäälän kunta, tekninen toimi, liikuntatoimi
Pirkkalan ympäristöterveyden valvontayksikkö, Pirteva
Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan maakuntamuseo
Suomen ympäristökeskus
Gasum Oy
Fingrid Oyj
Kuljun Asemakylän omakotiyhdistys, Lempäälä

LIITTEET Liite 1, Yhteenveto (lupahakemus)lausunnoista
Valitusosoitus

LISÄTIEDOT Ylitarkastaja Leena Ivalo, p. 0295 036 000

Liite 1 YVAL 6 § Riittävät neuvottelun viranomaisten kanssa /lausunnot Landlady Oy:n maa-ainesotto- ja ympäristölupahakemuksesta Lempäälän kunnalle

Pirteva, ympäristöterveydenhuolto 10.3.2017. Pirkkalan ympäristöterveyden valvontayksikön lausunnon mukaan terveydelliseltä kannalta tulisi ottaa huomioon seuraavaa:

1. Toiminnasta aiheutuva raskas ajoneuvoliikenne aiheuttaa turvallisuusriskin kevyelle liikenteelle (koulureitti) Kannistontien ja Sääksjärventien risteyksessä. Turvallisuutta on parannettava esim. rakentamalla alikulku tai asentamalla liikennevalot kevyen liikenteen käyttöön siten, että Kannistontien ylitys sujuu turvallisesti.
2. Kannistontie on päällystettävä koko kuljetusreitit osuudelta pölyhaittojen vähentämiseksi.
3. Pölyhaittoja on aktiivisen kastelun lisäksi torjuttava myös laitteiston (murskaimet, kuljettimet ja seulasto) koteloinnilla, jos Birgitan polulla ja maakaasulinjan ladulla ilmenee häiritsevää pölyä. Myös kiviaineskuormia on kasteltava, jotta kevyelle liikenteelle aiheutuva pölyhaitta olisi mahdollisimman vähäinen koululaisten kulkureitillä.

Lempäälän kunnan liikuntatoimi, 31.3.201. Maa-ainesten ottoedellytykset on määritelty maa-aineslaissa ja ympäristöluvan myöntämisedellytykset ympäristönsuojelulaissa. Maa-aineslaissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Lupa aineiden ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa laissa säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Ympäristönsuojelulain mukaan on sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa mm. otettava huomioon alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Suunniteltu maa-aineksen ottoalue sijaitsee virkistyskäytössä olevan kaasulinjan välittömässä läheisyydessä ja tulee päättämään ladun virkistyskäytön. Hiihtäjien lisäksi kaasulinjan latu on erityisesti koiravaljakkoharrastajien käytössä. Kaasulinjan latu on Lempäälän ainoa koiralatu. Kesäaikaan kaasulinjan reitti on lenkkeilijöiden suosiossa. Suunnitellusta maa-aineksen otosta ja murskauksesta aiheutuu pienhiukkasia sisältäviä pölyhaittoja ja jatkuvaa melua, jotka lopettavat reitistön virkistyskäytön. Latua ei tässä aikataulussa voi siirtää koska kaikki muu alue on metsää, eikä hiihtoladun tekeminen metsään ole kustannuksiltaan nyt mahdollista.

Birgitan polku on tärkeä reitistö, jolla on tällä hetkellä noin 30 000 kävijää vuosittain. Kävijämäärä on nousussa. Maa-ainesoton aiheuttamat melu- ja pölyhaitat häiritsevät oleellisesti Birgitan polun virkistysarvoja. Tässä aikataulussa reitistön siirtäminen ei ole mahdollista, sillä tähän ei ole varattu riittävää resurssia. Liikuntatoimiesittäjä toiveena, että tämän alueen käytössä huomioitaisiin aikajänne niin, että maa-aineksenotto ajoittuisi maakuntakaavassa esitettyjen ratahankkeiden kanssa samanaikaisiksi ja ennen sitä alue saisi säilyttää arvokkaat virkistysalueelle ominaiset arvot, hiljaisuuden, luonnon rauhan ja puhtauden. Suurten infrahankkeiden yhteydessä kunnan liikuntapalveluilla olisi paremmat mahdollisuudet kohdentaa resursseja latujen ja Birgitan polun uudelleen sijoittamiseen.

Lempäälän kunta, kaavoituspäällikkö, 4.5.2017. Selostus ja perustelut: Suunnittelualue sijaitsee tilalla 418-404-9-0 Orimuksentie. Tilan omistaa UPM-Kymmene Oy. Kyseessä on uusi toiminta.

Lausunnossa on keskitytty vain maankäytölliseen tarkasteluun kohdealueella. Tietenkin tie- ja ympäristöasiat ovat myös tärkeitä ja ovat kynnys edellytyksille toiminnan aloittamiseen.

Nykyiset osayleiskaavat: Alueella on voimassa Sääksjärven - Kuljun pohjoisosan osayleiskaava, joka on vahvistettu 14.12.1995. Kaava on tarkkuustasoltaan hyvin yleispiirteinen.

Yleiskaava jatkuu etelään n. 250 metrin päässä ottoalueesta Kuljun - Marjamäen - Moisio - Keskuksen osayleiskaavana, joka on vahvistettu 17.12.2001.

Nykyisten osayleiskaavojen kaavamerkinnot: Pohjoisemmassa osayleiskaavassa alue / kohdelualue on M-1 merkinnällä ja eteläisemmällä osayleiskaavassa kaava-alue jatkuu MU-3 merkinnällä. Eteläisemmässä kaavassa on todella laajat MU-3 ja MU-2 alueet. Alueen virkistysarvot on näin tunnistettu tarpeelliseksi ja jos pohjoisempi kaava olisi kaavoitettu samaan aikaan, olisi alue jatkunut sieläkin MU-3 ja MU-2 alueina. Alueen tulevaisuudenkuva on ollut jäsentymätöntä ja siksi on jouduttu varautumaan laajoilla ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja osoittavilla kaavamerkinnoilla.

Alueen muuttuminen nykypäivään: Alueen suunnitelmat ovat muuttuneet ja tarkentuneet 20 vuoden aikana. Jo nyt alueelle ottoalueen pohjoisreunaan on tämän jälkeen rakennettu 400 kV:n sähkölinja 110 kV:n linjan viereen. Leveä käytävä "baana" halkoo koko alueen ja aiheuttaa samalla suuren vaurion alueen luonnonmukaisuuteen. Alueen länsireunalle taas on rakennettu maakaasun runkolinja huoltoteineen. Tämä tekee toisen kuitenkin paljon pienemmän linjan maastoon. Etelässä taas kulkee Orimuksentie.

Alueen tulevaisuus: Läntiseen alueeseen liittyy paljon suunnitelmia, jotka pirstovat tulevaisuudessa maankäyttöä entisestään. Tämän takia alueen maankäyttöön ja varsinkin herkkiin asioihin kuten virkistys- ja luonnonarvojen turvaamiseen mahdollisten tulevien viheralueiden ja viheryhteyksikäytävien alueilla tulee toimia varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Tulevien viheryhteyksien alueelta maanotto pilaa hienot virkistys- ja luontoarvot vuosikymmeniksi / vuosisadoiksi.

Maakuntakaava: Maaliskuussa 2017 hyväksytty maakuntakaava 2040 prosessin aikana on tehty paljon selvityksiä ja vaihtoehtoja ns. läntisten hankkeiden suunnittelussa viime vuosina. Nämä hankkeet alkavat Kuljun-Sääksjärven taajama-alueesta suuntautuen luoteeseen Pirkkalan kuntaan. Laajat osin tarkatkin selvitykset kuten VT3 oikaisusta ovat nyt olemassa. Hankkeet ovat isoja ja niillä on suuria vaikutuksia. Suurien hankkeiden maankäyttökäytävät ovat jäykkiä eivätkä pysty väistämään erilaisia kohteita helposti. Tulevaa vauriota maankäytössä ei siis voida helposti korjata ns. maankäytöllisellä "väistöliikkeellä". Maankäyttömerkinnöistä lausuu tarkemmin mm. maakuntaliitto.

Sääksjärven uusi osayleiskaava: Edellä on käsitelty alueen kaavoja ja maankäyttöä. Voidaan todeta, että osayleiskaavat alueelta ovat vanhentuneet. Vaikka maakuntakaava on tehty yleispiirteisellä tarkkuudella, voidaan todeta että läntisten hankkeiden osalta tarkkuus on kuitenkin parasta mahdollista. Maakuntakaavassa on myös tarkasteltu muita asioita esim. maanottoon parhaiten soveltuvat alueet. Maanottoalueita on merkitty Länsi-Lempäälään poikkeuksellisen paljon. Haettua kohtaa ei ole merkitty maanottoalueeksi vaan MK alueeksi, joka rajautuu T-alueeseen. Lempäälässä on käynnistetty Sääksjärven osayleiskaavan muuttaminen vastaamaan nykyistä näkemystä maankäytöstä. Tulevassakaan osayleiskaavassa ei kuitenkaan mahdollisesti pystytä ottamaan tarkemmin kantaa läntisten suurten hankkeiden linjauksiin.

Maanottoalueet: Maanotto tulee ensisijaisesti kohdistaa sinne, minne se on suunniteltu ja jättää maankäytöllisesti jäsentymättömät, mutta tärkeät rakentamispainealueiden toimenpiteet avoimeksi. Kaavoituksellisesti ei saisi rajata tulevan suunnittelun mahdollisuuksia pois. Maanotto ei saa aiheuttaa haittaa tulevalle kaavoitukselle. Kun otetaan huomioon maakuntakaavassa varattujen maanottoalueiden suuruus, ei maanottoalueista pitäisi olla pulaa. Vain siinä tapauksessa, että maanottoalueita ei olisi tarpeeksi, voisi tulla kyseeseen ottoalueiden ottaminen käyttöön ilman kokonaisvaltaista suunnittelua.

Alueen virkistykselliset arvot: Alueella kulkee paljon polkuja, jotka erottuvat maastossa. Kaavoituksen mukaan retkeilyllisesti kauneimmat kohdat on merkitty alla olevaan karttaan vihreällä. Alue on helposti käveltyvää normaalia kauniimpaa kallioista metsäaluetta. Vieressä kulkevaa maakaasulinjan huoltotietä on samalla käytetty kulku- / latuyhteytenä Pirkkalaan. Birgitan polku menee vähän kauempana. Hakemuksessa on kuvattu alueen luontoarvoja.

Yhteenveto: Kaavoituspäällikkö ei pidä maanottoa alueella myönteisenä asiana. Maanottoon ensisijassa käytettävät alueet on ratkaistu julkisessa maakuntakaavaprosessissa. Maakuntakaavaan on voinut antaa muutosehdotuksia ottamisalueiksi. Hakemusaluetta ei ole varattu maanottoon. Kunnan nykyinen yleiskaava alueella on vanhentunut ja uuden yleiskaavan laatiminen on aloitettu. Maanotto alueella vaarantaa maakuntakaavan toteuttamisen ja estää yleiskaavan suunnitteluvuorokauden. Vielä on mahdotonta tietää tarkasti suunnitelmien tarkkaa paikkaa (varovaisuusperiaate). Hankkeet ovat kuitenkin niin suuria, että erilliset maanottoalueet vaikeuttavat ja kalleuttavat niitä, varsinkin, jos ne sijoitetaan väärin paikkoihin. Ekosysteemipalvelujen alue pitäisi olla luontaisessa tilassa. Maanoton ja kallionmurskauksen jälkeen alue ei palaudu takaisin luontaiseen tilaan. Maanottaminen alueelta on siten maakuntakaavan vastaista.

Pirkanmaan liitto 12.4.2017. Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan 1 maakuntakaava, Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaava (turvetuotanto) sekä Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaava (liikenne ja logistiikka). Maakuntavaltuusto on kuitenkin kokouksessaan 27.3.2017 hyväksynyt uuden kokonaismaakuntakaavan, Pirkanmaan maakuntakaavan 2040. Lainvoiman saatuaan, uusi kaava korvaa kaikki nyt voimassa olevat maakuntakaavat.

Hankealue sijoittuu Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa kokonaisuudessaan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilunohjaamistarvetta (MU). Alueen pohjoisreuna rajautuu kokonaisuudessaan nykyiseen sekä uuteen voimalinjaan (z) ja alueen länsipuolella kulkee nykyinen maakaasulinja (k). Alue sijoittuu myös maankäytön kehittämisen kohdealueelle kehitettävässä liikenteellisessä ja logistisessa solmukohtassa (Is2), johon liittyy erityismääräys (em 14). Maakunnallisesti tärkeä ulkoilureitti Birgitan polku kiertää aluetta sen itä- ja pohjoispuolelta. Pirkanmaan maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymässä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 hankealue sijoittuu maankäytöltään ja liikennejärjestelyiltään vahvasti kehitettävälle alueelle. Hankealue sijoittuu ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävälle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (MK) sekä kaupunkiseudun läntiselle yritysalueiden kehittämisvyöhykkeelle (kk2). Hankealueen pohjoispuolelle on osoitettu mm. ehdolliset työpaikka- ja kaupallisten palvelujen alueet (KMte), uusi moottoriväylä, kiviaineksenottoalue (EOk) ja virkistysalue (V), eteläpuolelle teollisuus- ja varastoalue (T), uusi järjestelyratapiha (LM) sekä ehdollinen teollisuus- ja varastoalue (Te). Em. teollisuusalueelle on myös osoitettu teknisen huollon (maan vastaanotto ja kierrätys) kehittämisen kohdealue (tkm), puuterminaali (pt) sekä kiviaineshuollon kannalta tärkeitä alueita (EOk). Hankealueen pohjoisrajalla kulkeva voimalinja (z) ja läntinen maakaasulinja (k) on osoitettu nykyisinä johtoverkkoina. Maakunta kaavassa hankealueen ympäristöön osoitetun merkittävän liikenne- ja maankäyttökokonaisuuteen liittyy alueelta sijaitsevan maakunnallisen ulkoilureitin Birgitan polun linjauksen siirto. Maakuntakaavassa reitille on osoitettu ohjeellinen uusi linjaus uuden maankäytön väliin luonnonympäristöksi jäävälle MK-alueelle: reitin linjaus kulkee Asemakylästä Pitkäkorven ja Multivuoren kautta Pulkajärven suuntaan. Sääksjärven-Kuljun yleiskaavassa (vahvistettu 13.12.1995) ottoalue on esitetty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1).

Päätös: Hankealueen ympäristöön on maakunta kaavassa osoitettu merkittävässä määrin uutta maankäyttöä, jonka lomaan jäävälle luonnonalueelle hankealue sijoittuu. Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 MK-merkinnällä osoitettu alue on merkittävä laaja ja yhtenäinen luonnon ydinalue, joka muodostaa Pyhäjärveltä Lempäälän pohjoisosiin ulottuvan lounas-kaakkosuuntaisen ekologisen yhteyden valtatie 3 oikaisun ja Tampereen läntisen ratayhteyden välisellä alueella. MK-alue tukee luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä, ja suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaamiseen sekä ulkoilumahdollisuuksia parantavien polku- ja reittiverkostojen ja näihin liittyvien palvelujen järjestämiseen. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilyminen ja välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Pirstomiseksi katsotaan alueiden käyttö siten, että syntyy laaja-alainen pysyvä liikkumiseeste tai pitkäaikainen merkittävä ympäristöhaitta. Alueen merkitys virkistyskäytössä tulee korostumaan edelleen tulevaisuudessa, kun alueelle suunniteltu merkittävä maankäyttö, mukaan tukien läheisen Sääksjärven taajaman kehittyminen asumisen ja palveluiden alakeskukseksi, ja mittavat liikennehankkeet toteutuvat.

Lähimmät maakunta- ja yleiskaavoissa osoitetut suojelualueet ovat 0,9 km päässä koillisessa sijaitseva Perimmäisen luonnonsuojelualue (SL052) ja 2,3 km luoteeseen Pulkajärven Natura 2000 -verkoston alue (F10337002), jota koskee seuraava erityismääräys: Alueen kehittämisessä on varmistuttava siitä, etteivät alueella suoritettavat toimenpiteet yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Pulkajärven (F10337002) Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Edellä mainitun lisäksi on otettava huomioon hankealueen pohjoispuolelle suunniteltu, johdannossa mainittu Rudus Oy:n kiviaineksen ottoalue, jolle haetaan lupaa 15 vuodeksi. Hankkeiden yhteisvaikutukset, kuten melu, pölyjä lisääntyvän liikenteen aiheuttamat vaikutukset ulottuvat suurella todennäköisyydellä edellä mainittujen ja alueen ympäristössä olemassa olevien, mm. Sipilän alueen toimintojen lisäksi myös uudelle Sääksjärven asuinalueelle. Alueen rakentuminen edellyttää enenevässä määrin riittävää virkistys- ja luonnonalueverkostoa, jonka säilyminen ja yhteydet on turvattava muita toimintoja suunniteltaessa.

Pirkanmaan liitto katsoo, että hakemuksessa esitetty maa-ainesotto on ristiriidassa maakuntakaavassa alueelle osoitettujen maankäytön kehittämistavoitteiden kanssa vähentäen ekologisen käytävän toiminnallisuutta sekä alueen virkistyskäyttöarvoja, jotka tulee maankäytön suunnittelulla turvata etenkin vahvasti rakentuvassa ympäristössä. Pirkkalan ja Lempäälän välisellä maankäytöllään merkittävästi kehittyvällä alueella tulee erityisesti huomioida virkistyskäyttöarvojen ja ekologisten yhteyksien säilyminen, eikä kiviaineksen ottoa tule suunnata maakuntakaavassa osoitettujen kiviaineshuollon kannalta tärkeiden alueiden (EOK) ulkopuolelle. Hakemuksessa esitetty liikennekuljetusten määrä mainitulla kuormakoolla on Pirkanmaan liiton tulkinnan mukaan kirjattu toteutessaan todellista vähäisemmäksi. Rudus Oy:n kuljetukset tulnaisiin toteuttamaan mm. asutuksen näkökulmasta merkittävässä määrin samaa kuljetusreittiä käyttäen, jolloin kuljetusten yhteisvaikutukset voivat olla hyvin merkittäviä melu- ja pölyhaittojen lisäksi samaa tiestöä käyttävän kevyen koulumatka- ja muun liikenteen turvallisuudelle. Ottotoiminnalla on Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan Maa-aineslain 3 § 3 momentin mukaisia laaja-alaisia haitallisia vaikutuksia alueen luonnonolosuhteisiin, erityisesti ekologisiin yhteyksiin.

Lisäksi Pirkanmaan liitto toteaa suunniteltavien Landlady Oy:n ja Rudus Oy:n hankkeiden yhteisvaikutusten todennäköisesti edellyttävän YVA-menettelyä, jossa tulee huomioida erityisesti lisääntyvän liikenteen aiheuttamat turvallisuus- ja muut haitat sekä melusta ja pölystä aiheutuvat haitat.

Pirkanmaan ELY-keskus, 12.4.2017. Landlady Oy hakee lupaa kalliokiviainesten ottoon 688 000 m³:lle 10 vuodeksi. Pintamaata alueella on 70 000 m³. Ottamisalue on 10,42 ha. Murskausta tehdään keskimäärin 175 000 t/a ja maksimissaan 200 000 t/a. Alin ottamistaso on +135 m. Kyseessä on uusi toiminta. Hulevesien arvioidaan pidättyvän ympäröiviin korpipainanteisiin, ja osa vesistä johtunee Ahostenjärveen. Lähin asutus on noin kilometrin etäisyydellä kaakossa. Alueelle rakennetaan 675 m³ laskeutusallas tarvittaessa. Hakemuksen liitteenä on luontoselvitys ja meluselvitys.

Virkistys: Ottamisalueen itäpuolelle noin 500 metrin etäisyydelle sijoittuu retkeilyreitti Birgitan polku. Kuljun asemakylän-Pirkkala -retkeilyreitti (latu) sivuttaa suunnittelualan rajan sen länsipuolelta noin 20 metrin päästä.

Kaavoitus: Valtioneuvoston 29.3.2007 vahvistamassa Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa suunnittelualueelle ja sen ympäristöön on osoitettu maa- ja metsätalousaluetta (MU 008), jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Pirkanmaan 2.vaihemaakuntakaavassa, liikenne ja logistiikka, aluetta koskee kehittämisperiaatemerkinä Is2 (Maakäytön kehittämisen kohdealue kehitettävässä liikenteellisessä ja logistisessa solmukohdassa, alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon varautuminen järjestelyratapihan sijoittamiseen alueelle). Pirkanmaan maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymässä Maakuntakaava 2040:ssa aluetta koskee merkinä MK, ekasysteemipalveluiden kannalta merkittävä maa- ja metsätalousalue. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat yhtenäiset luonnon ydinalueet tai luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet, joilla on tarvetta retkeilyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa, ja ne tukevat luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä. Merkinä ei rajoita alueen maa- ja metsätalouskäyttöä tai käyttöä vakituiseen tai loma-asumiseen.

Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaamiseen sekä ulkoilumahdollisuuksia parantavien polku- ja reittiverkostojen ja näihin liittyvien palvelujen järjestämiseen.

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Alueen länsipuolella on varaus uuden järjestämistapin sijaintivaihtoehdoksi. Uusi maakuntakaava tulee voimaan maakuntahallituksen päätöksellä. Pirkanmaan liiton mukaan tavoitteena on, että maakuntahallitus tekisi päätöksen kaavan voimaantulosta 29.5.2017. Sääksjärven-Kuljun pohjoisosan osayleiskavassa (25.8.1993) ottamisalue on esitetty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1).

Luontoarvot: Hakemuksesta on laadittu luontoselvitys 2015 (Vesa Salonen), jota on täydennetty 31.12.2016. Selvityksen mukaan alueelta on tavattu kaksi huomioitavaa luontotyyppiä, uhkurakka alueen luoteisosassa sekä kuiva rinnelehdon luontotyyppi hankealueen koillisosassa. Hakemusasiakirjojen mukaan edellä mainitut luontotyyppikuviot on rajattu hankealueen louhinta-alueen ulkopuolelle. Kuiva rinnelehto on luontotyyppinä luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Hakemusasiakirjojen liitteenä olevista kartoista jää kuitenkin epäselväksi kuivan rinnelehdon luontotyyppin tarkempi sijainti ja raja. Ympäristöhallinnon uhanalaisten lajien seurantatietojärjestelmän (Hertta eliölajit) mukaan noin 200 -300 m ottamisalueen koillispuolella sijoittuu kaksi vaarantuneeksi luokitellun virnasinisiiven havaintopaikkaa. Esiintymät sijoittuvat Hertta-tietojärjestelmän mukaan voimajohtauksen alla oleville niityille. Luontoselvityksen täydennyksessä on arvioitu, että itse hankealue on pääosin liian karu, jotta siellä kasvaisi perhosen isäntä kasvinaan hyödyntämiä virnakasveja. Luontoselvitysalueen rehevimmissä osissa, erityisesti koilliskärjessä näitä lajeja esitetään kuitenkin kasvavan melko paljon. Jää epäselväksi, viitataanko tällä selvitysalueen koilliskärjellä kuivan rinnelehdon luontotyyppialueeseen. Luontoselvityksen mukaan hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta virnasinisiiven esiintymiin voimajohtauksella. ELY-keskus katsoo, että arvio on asianmukainen eikä hankkeen vaikutusten arvioida ulottuvan voimajohtauksella sijaitseville virnasinisiipiniityille. Luontoselvityksessä ei löydetty merkkejä liito-oravasta tai lepakoista selvitysalueella. Hertta-eliölajit tietojärjestelmän mukaan hankealueen läheisyyteen sijoittuu lisäksi kalasääskelle v. 2012 rakennettu, säännöllisesti käytössä oleva tekopesä. Kalasääski on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisesti rauhoitettu lintulaji, jonka tahallinen häiritseminen erityisesti lajin lisääntymisaikana on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kielletty. Käytössä oleva kalasääsken pesä sijoittuu noin 1 km etäisyydelle hankealueesta, sen luoteispuolella. Hakemusasiakirjoihin on liitetty hanketta koskeva meluselvitys, mutta tässä selvityksessä ei ole huomioitu kallion räjäytyksistä tai porauksesta aiheutuvaa impulssimelua. Selvityksessä ei ole myöskään tarkemmin esitetty hankealueen pohjoispuolelle suunnitellun Rudus Oy:n maa-aineksen ottamisen aiheuttaman yhteismelun vaikutusta.

Mikäli Landlady Oy:n sekä Rudus Oy:n maa-ainesten ottamisella on yhteisvaikutuksia, erityisesti melun osalta, tulee nämä yhteisvaikutukset tarkastella kummankin hankkeen osalta erikseen. Muilta osin ottamisalueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu ELY-keskuksen tiedossa olevia, huomioitavia luontoarvoja.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto: Landlady Oy:n hanke on tullut vireille Pirkanmaan ELY-keskuksessa YVA-lain 4 ja 6 § tarkoittamana päätösasiana ja asiasta annetaan erillinen päätös. Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain samaa hanketta koskevat lupamenettelyt käsitellään ympäristönsuojelulain menettelysäännösten mukaisesti. Yhteiskäsittelyssä luvan myöntäminen edellyttää, että molempien lakien mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Maakuntakaavan ja siitä saatavan selvityksen merkitys tulee yhdessä muiden asiaan vaikuttavien seikkojen kanssa arvioitavaksi toiminnan sijoituspaikkaa koskevassa ympäristönsuojelulain 11 §:n 2 momentin mukaisessa harkinnassa. Ympäristönsuojelulain 11 § mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus sekä muut mahdolliset sijoituspaikat alueella. Lisäksi lain 12 § mukaan luvanvaraisen toiminnan sijoittaminen ei saa vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 11 § 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus. Lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain 32 § 2 momentin mukaan viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Ympäristönsuojelulain yllä esitettyjen säädösten perusteella ELY-keskus toteaa, että edellytyksiä maa-ainesluvan ja ympäristöluvan myöntämiselle kohteessa ei ole.

Sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on voimassa olevalla maakuntakaavalla ja maakuntavaltuuston hyväksymällä maakuntakaava 2040 oleellinen merkitys luvan myöntämisen edellytysten harkinnassa. Lupapäätöstä ei tule tehdä huomioimatta erittäin pian voimaan tulevan kaavan toteuttamista. Kun otetaan lisäksi huomioon louhinnasta ja murskauksesta aiheutuvat melu- ja pölypäästöt, heikentäisi toiminta maakuntakaavassa tarkoitettua ekasysteemipalveluiden kannalta merkittävää maa- ja metsätalousaluetta (MK). Kyseisellä kohdalla MK-alue on suhteellisen kapea muiden toimintojen väliin jäävä verkoston osa, jolla on jo nykyisellään runsaasti retkeilykäyttöä. Alueen avaaminen ottamistoiminnalle tulisi estämään alueen käytön Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 varattuun tarkoitukseen.

Lisäksi tulee huomioida se, että Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 taustaselvityksessä, Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen (POSKI), on selvitetty potentiaalisia kiviainesvarantoja, joissa toiminnasta ei ole arvioitu syntyvän merkittäviä vaikutuksia ympäristöön. Maakuntakaavaan on merkitty selvityksen perusteella runsaasti maakunnan kiviaineshuollon kannalta merkittäviä, tutkittuja maaperän tai kallioperän kiviainesvaroja (EOK). Näiden aluevarausten osalta on sovitettu yhteen muut maankäyttömuodot, mm. ekologisten verkostojen sijainti ja turvaamistavoite. Myös Lempäälän kunnan pohjoisosiin osoitetut laajat rakentamiseen tarkoitetut alueet tulevat mahdollistamaan kiviainesten hyödyntämisen viimeistään rakentamisen yhteydessä.

Fingrid Oyj 3.4.2017

Fingridin 400 kV johtojen Huittinen - Kangasala (suunnittelutunnus 1417) läheisyydessä pylväsvälillä 355 - 357 ja Ulvila - Kangasala (sutu 1908) läheisyydessä pylväsvälillä 333 -335 voidaan suorittaa maa-aineksen ottoa, louhia maa-ainesta sekä louhinnan ja murskauksen jalosteita varastoida seuraavin ehdoin:

Johtoalue: Fingrid Oyj:n 400 kV johtoja Huittinen - Kangasala ja Ulvila - Kangasala varten on valtioneuvoston päätöksellä lunastettu kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus. Suunnitellun maa-aineksen ottoalueen kohdassa tämä käyttöoikeuden supistus eli johtoalue on 93 metriä leveä (liite). Johtoalue muodostuu 73 metriä leveästä johtoaueasta ja johtoauean reunoissa olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joissa puuston kasvua on rajoitettu niin, etteivät puut kaatuessaan osu johtimiin. Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Suunniteltu maa-aineksen otto sekä kallion louhinta ja murskaus sekä varastointi tulevat sijoittumaan voimajohtojen eteläpuolelle.

Toiminta voimajohdon läheisyydessä: Kalliokiviaineksen ottoa, maanleikkausta tai louhintaa ja kiviaineksen murskausta ei saa suorittaa 31 metriä lähempänä 400 kV:n johdon Huittinen - Kangasala keskilinjaa. Pinta- maata tai alueelta mahdollisesti hakattavaa puustoa ei saa varastoida tai välivarastoida Fingrid Oyj:n voimajohtojen johtoalueella. 400 kV johdon Huittinen -Kangasala johtoalue ulottuu 31 metrin päähän johdon keskilinjasta (liite). Voimajohtojen keskilinja maastossa sijaitsee keskimmäisen virtajohtimen kohdalla.

Kiviaineksen murskaus, räjäytys- ja polttoainevarastot, työmaakopit, työkoneiden huoltoja säilytystilat sekä maa-aineksen ja murskeen varastointi tulee sijoittaa johtoalueen ulkopuolelle. Kiviaineksen mahdollinen murskaus on suoritettava niin kaukana ja sellaisin työmenetelmin, että 400 kV johdon virtajohtimet ja eristinketjut joutuvat mahdollisimman vähän alttiiksi pölyyntymiselle. Mikäli eristinketjuja joudutaan puhdistamaan normaalia useammin sähkön käyttöhäiriöiden välttämiseksi tai vaurioitunutta johtoa joudutaan korjaamaan, suoritamme työt louhintatoiminnan järjestäjän kustannuksella. Maa-aineksen ottaja vastaa henkilökuntansa työturvallisuudesta työskenneltäessä jännitteisen voimajohdon läheisyydessä sekä kaikista niistä vahingoista, joita voimajohdolle tai sähkön siirrolle saattaa aiheutua maa-aineksen oton ja louhinnan seurauksena. Tällaisia ovat esimerkiksi likaantuneiden eristimien puhdistuksen aiheuttamat häiriöt ja katkokset sähkön siirrossa.

Katselmus johtoalueella: Siirryttäessä tekemään louhinta- ja räjäytystöitä 100 metriä lähempänä voimajohtoa on alueella pidettävä katselmus. Katselmuksessa on tarkoitus käydä läpi turvalliset työskentelytavat voimajohdon läheisyydessä sekä samalla katsoa pylväsrakenteiden ja johtimien senhetkinen kunto. Katselmuksesta tulee sopia Hämeenlinnan aluetoimipaikan voimajohtoasiantuntija Jouko Loikalan kanssa. Hänet tavoittaa numerosta 030 395 5314 tai sähköpostilla jouko.loikala@fingrid.fi.

Räjäytystyöt: Työn suorittajan on hankittava kaikki viranomaisen vaatimat luvat ja tehtävä ilmoitukset räjäytystoiminnasta alueella. Räjäytystöissä on noudatettava ajan tasalla olevia normeja. Kaikki voimajohdon läheisyydessä tehtävät räjäytykset on aina erikseen kirjallisesti suunniteltava. Kirjallinen louhintasuunnitelma, jossa voimajohto on huomioitu, on toimitettava katselmuksen pitäjälle kaksi viikkoa ennen katselmusta. Kun johdon läheisyydessä suoritetaan räjäytystöitä, on räjäytyskohteet suojattava niin hyvin, ettei johtoon pääse sinkoutumaan kiviä. Louheen heitto ja sinkoutuminen tulee suunnata voimajohdosta pois päin. Varsinkin johtimet ja eristimet vioittuvat hyvin herkästi. Louhinnassa ei saa käyttää niin suuria räjähdysainemääriä, että räjäytyksissä aiheutuva kallioperän tärinä aiheuttaa voimajohtopylväille ja niiden perustuksille minkäänlaista vahinkoa. Tarvittaessa lähimpien pylväiden perustuksiin tulee asentaa tallentavat tärinämittarit. Liitteenä on ohje Maa-aineksen louhinta ja murskaus voimajohtojen läheisyydessä.

Varastointialueet: Voimajohdon johtoalueelle ei ole lupa varastoida. Voimajohdon johtoalueella niin väliaikainen kuin pysyväkin varastointi on kielletty.

Aita voimajohtojen läheisyydessä: Mahdollisesta voimajohtojen läheisyyteen rakennettavasta aidasta tulee sopia voimajohdon omistajan kanssa erikseen. Mahdollisessa voimajohdon vikatilanteessa maahan siirtyvä maadoitusjännite täytyy ottaa huomioon, jos alueelle rakennetaan metallirakenteinen aita. Vaarajännitteiden huomioimiseksi aidan rakentamisessa pyydämme toimittamaan suunnitelmat aidan sijainnista sähköpostilla Maadoitusjohtimet: Voimajohtopylväillä on vaakamaadoituksia, jotka on asennettu noin 0,7 metrin syvyyteen maahan. Johtoalueella tapahtuva maanmuokkaus on luvanvaraista. Jos johtoalueella on tarvetta muokata maata, tulee suunnitelmat siitä toimittaa Fingridille lausunnon antamista varten eikä töitä johtoalueella saa aloittaa ennen kuin lausunto on valmistunut ja toimitettu työmaalle.

Työskentely johdon läheisyydessä: Voimajohtopylväiden pylväsala ulottuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista. Pylväsala on suoja-alue, jolla ei saa liikkua työkoneilla, kaivaa tai läjittää. Kolmen metrin etäisyys lasketaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta. Työskennellessä 400 kV johdon alla ei työkoneen työskentelyalue pystysuoraan mitattuna saa ulottua viittä metriä lähemmäksi 400 kV johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna ulottuu viittä metriä lähemmäksi 400 kV johdon reunajohtimia.

Gasum Oy 5.4.2017. Alueen läheisyydessä kulkee korkeapaineinen 54 barin maakaasun DN 500 siirtoputki. Sijainti Putkiväli: 4370002 Asemakylä - Keskisenkulma Paalu: 5.33. Maakaasun käsittelyn turvallisuusasetuksen (MKA 551/2009) 28§ mukaisesti ”*Putkilinjoilla ei saa harjoittaa toimintaa, joka saattaa vahingoittaa maakaasuputkistoa*”. Asetuksen 29§ mukaan louhinta- ja räjäytystöitä suoritettaessa lähempänä kuin 30 metriä putkilinjasta on työn suorittajan saatava lupa Gasumilta työn suorittamiseen. Suunniteltaessa laajamittaista louhintatoimintaa lähempänä kuin 100 metriä putkilinjasta on maakaasun siirtoputkistoon asennettava laitteisto toiminnasta aiheutuvan tärinän seuraamista varten. Kun louhinnan etäisyys on 200–500 metriä kaasuputkesta ja louhintamäärä on yli 3000 k-m³, tulee tärinävaikutus sekä mittaustarve selvittää yhteistyössä Gasumin kanssa.

Läjitettyä maa-aineksa kaasuputken läheisyyteen, on varmistettava etteivät maamassat liiku tai aiheuta muuta vaaraa maakaasuputkelle. Myös vesien johtuminen sekä hulevesialueet täytyy suunnitella kaasuputkien kannalta niin, etteivät vedet johdu maakaasulinjaa pitkin muualle eivätkä maa-ainekset poistu veden mukana maakaasuputken ympäriltä. Kaasuputkilinjoilla ei saa liikkua raskailla työkoneilla eikä niiden päälle varastoida rakennustarvikkeita tai maa-aineksa. Mahdollisista kaasuputkilinjojen ylityksistä raskailla ajoneuvoilla on sovittava erikseen.